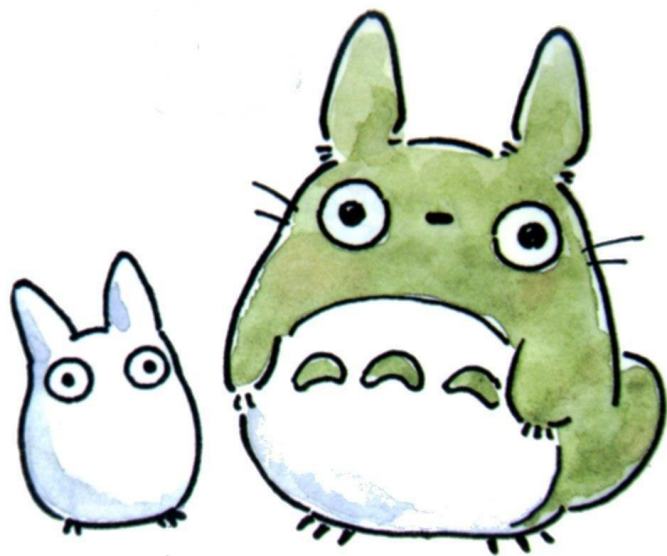

การศึกษาข้อมูลสาเหตุการตายและการบันทึกข้อมูลการตาย ของโรงพยาบาลสอยดาว ปีงบประมาณ 2558-2559

จัดทำโดย

นสพ. ธนพล ยิสารคุณ

นสพ. ปองภพ เกิดเกียรติพงศ์

นสพ. ณัฏฐา ธรรมกร่าง

ที่มาและความสำคัญ

- สาเหตุการตายเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ปัญหาและโรคที่ทำให้ประชาชนเสียชีวิต
- มีการรวบรวมข้อมูลสถิติการตายมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2493 และในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขสรุปเป็นรายงานสถิติการตายของประชาชนไทยเผยแพร่เป็นประจำทุกปี
- ข้อมูลสถิติการตาย มีประโยชน์ในการค้นหาปัญหาสาธารณสุขเพื่อป้องกันโรคที่คร่าชีวิตคนไทยก่อนวัยอันสมควร เพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสุขภาพและรักษาโรคของคนไทย
- การรับรองสาเหตุการตายเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของแพทย์ แพทย์จะบันทึกชื่อโรคที่เป็นสาเหตุการตายลงในหนังสือรับรองการตาย และใช้หนังสือรับรองการตายไปติดต่อแจ้งการตายกับนายทะเบียนท้องถิ่นและออกมรณะบัตรต่อไป

ผลกระทบของความผิดพลาดของการบันทึก ข้อมูลการตาย

- ไม่ทราบปัญหาสุขภาพอนามัยที่แท้จริง
- วางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้ยาก
- ตัดสินใจผิดพลาด ลงทุนไปในสิ่งที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาสาเหตุการตายและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับสาเหตุการตายทั้งด้าน อายุ เพศ ภูมิสำเนา ช่วงเวลาตายของผู้เสียชีวิตในอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ปีงบประมาณ 2558-2559
- เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของบันทึกสรุปสาเหตุการตายจาก หนังสือรับรองการตาย ท.ร. 4/1

วิธีการศึกษาค้นคว้า

- รวบรวมรายชื่อผู้เสียชีวิตทั้งใน OPD และ IPD จากหนังสือรับรองการตาย ท.ร. 4/1 ตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2558 ถึง 2559 (1 ตุลาคม 2557-30 กันยายน 2559)
- แจกแจงข้อมูลผู้เสียชีวิตออกตาม อายุ เพศ สาเหตุการตาย ช่วงเวลาที่ตาย ภูมิภาค และปีงบประมาณ
- สรุปความถูกต้องของสาเหตุการตายจากหนังสือรับรองการตาย ท.ร. 4/1 เปรียบเทียบกับ หลักการสรุปสาเหตุการตายโดยอ้างอิงตาม ICD-10
- ประเมินและแบ่งความผิดพลาดของการสรุปสาเหตุการตายและนำมาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ข้อมูลเชิงพรรณนาของสาเหตุการตายตามบันทึกสาเหตุการตาย

จำนวนผู้เสียชีวิตแบ่งตามปีงบประมาณ

ปี 2558	มีจำนวนทั้งหมด	127 คน	คิดเป็นอัตราตาย	1.9 ต่อ 1000
ปี 2559	มีจำนวนทั้งหมด	159 คน	คิดเป็นอัตราตาย	2.4 ต่อ 1000
รวม		286 คน	คิดเป็นอัตราตาย	2.2 ต่อ 1000

(อ้างอิงข้อมูลประชากรจากทะเบียนราษฎร เขตบริการสุขภาพที่ 6 จังหวัดจันทบุรี อำเภอสอยดาว)

อัตราตายระดับประเทศปีงบประมาณ 2558 อยู่ที่ 6.9 ต่อ 1000

(อ้างอิงจากสถิติสาธารณสุข 2558 ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

จำนวนผู้เสียชีวิตจำแนกตามสถานที่ เสียชีวิต

จำนวนผู้เสียชีวิต
ทั้งหมด **286** คน

ผู้ป่วยนอก
171 คน

ผู้ป่วยใน
115 คน

ER
28 คน

ชั้นสูตรนอก
โรงพยาบาล
84 คน

ตายที่บ้านและ
ชั้นสูตรด้วยวาจา
59 คน

W1
54 คน

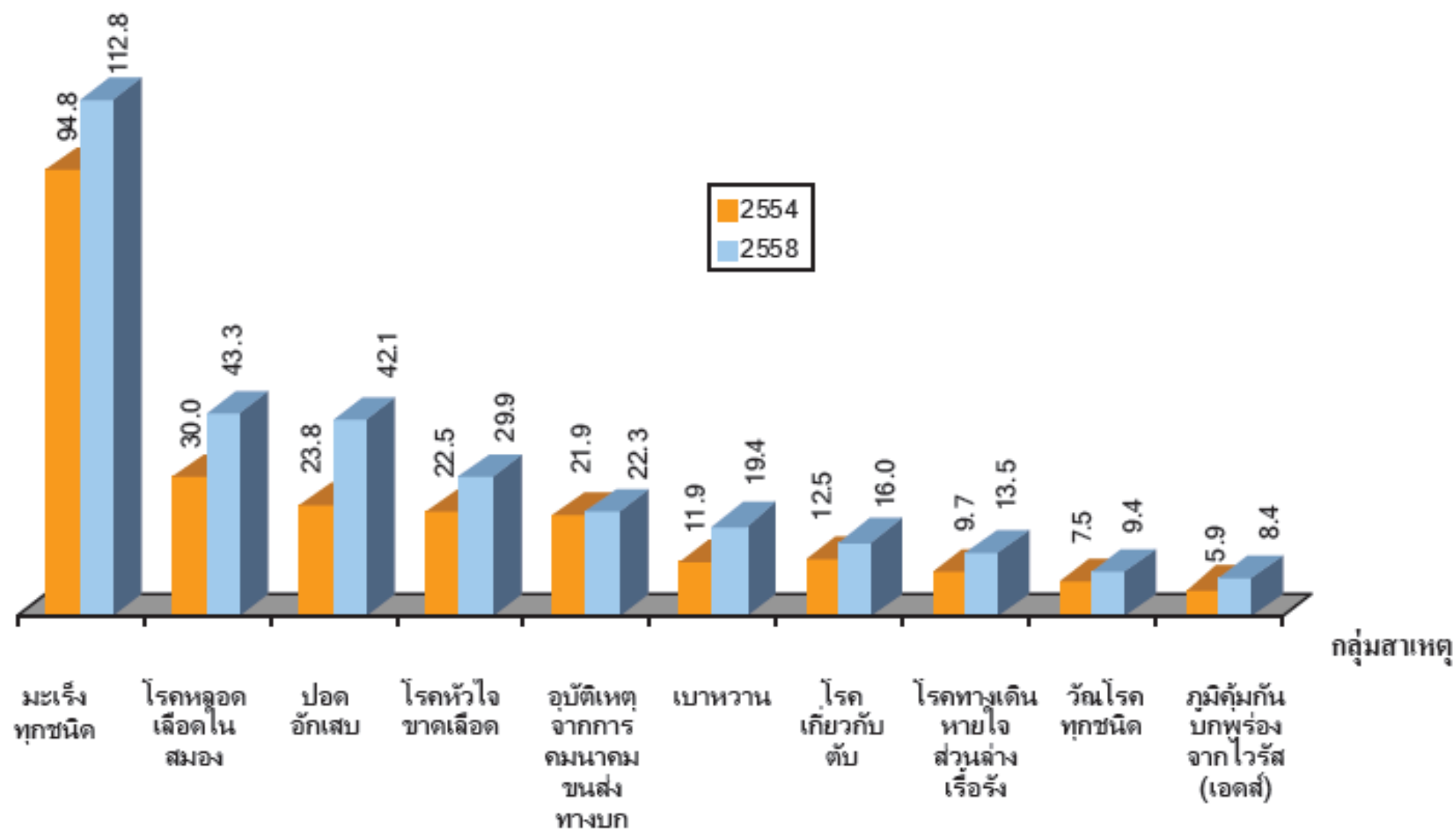
W2
61 คน

สาเหตุการตาย 5 อันดับแรกจาก ทร. 4/1

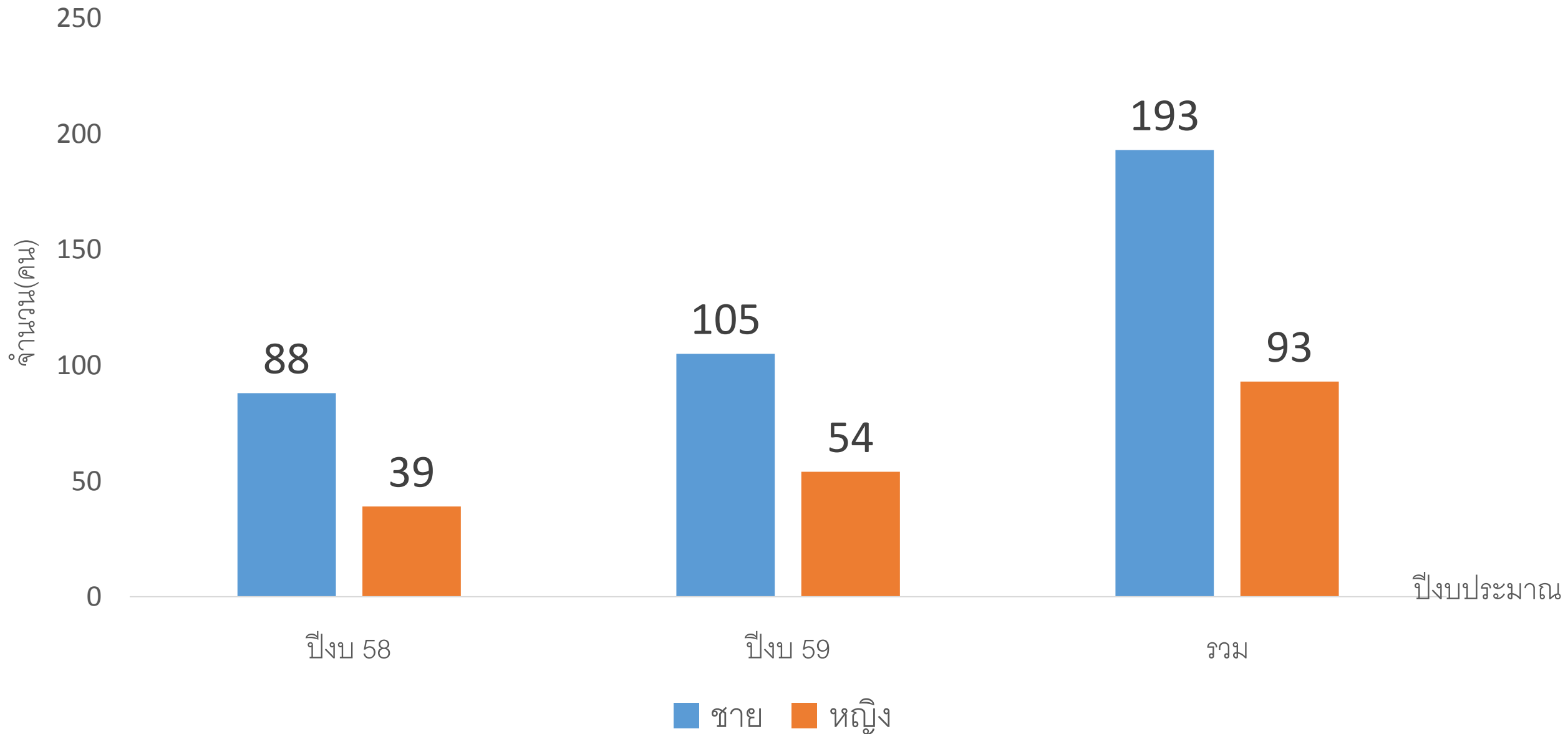
1. Sudden cardiac arrest (n=38), Acute MI (n=14)
2. Other external cause of injury (n=32)
3. Transport accident (n=23)
4. CA lung (n=9), CA liver (n=9), Pneumonia (n=9),
Other ischemic heart diseases (n=9)
5. CKD (n=7)

ภาพ 2.3 ก : อัตราตาย จำแนกตามสาเหตุที่สำคัญ ต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2554 และ 2558

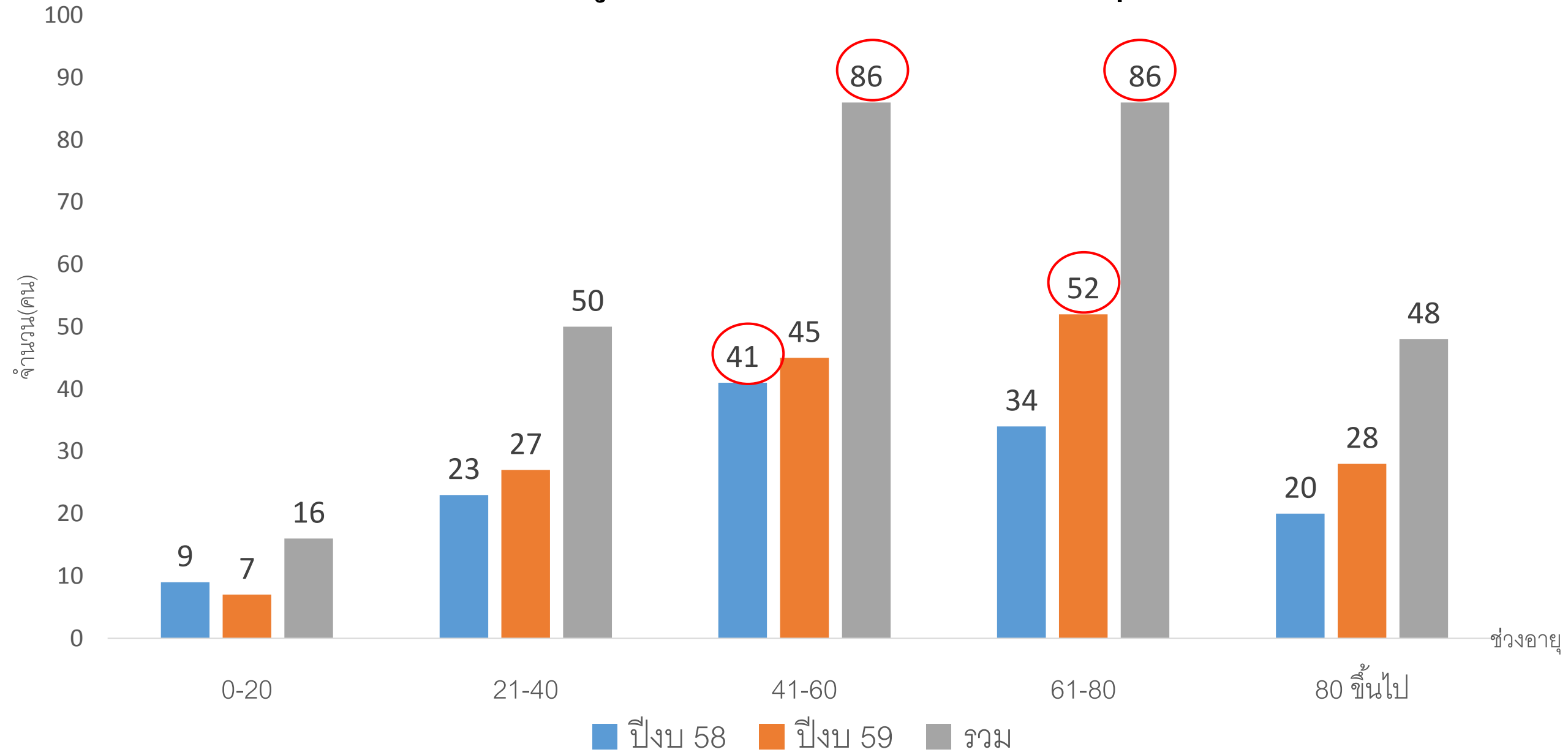
Figure 2.3 A : Mortality Rates by Leading Cause of Death per 100,000 Population Thailand, 2011 and 2015

จำนวนผู้เสียชีวิต จำแนกตามเพศ

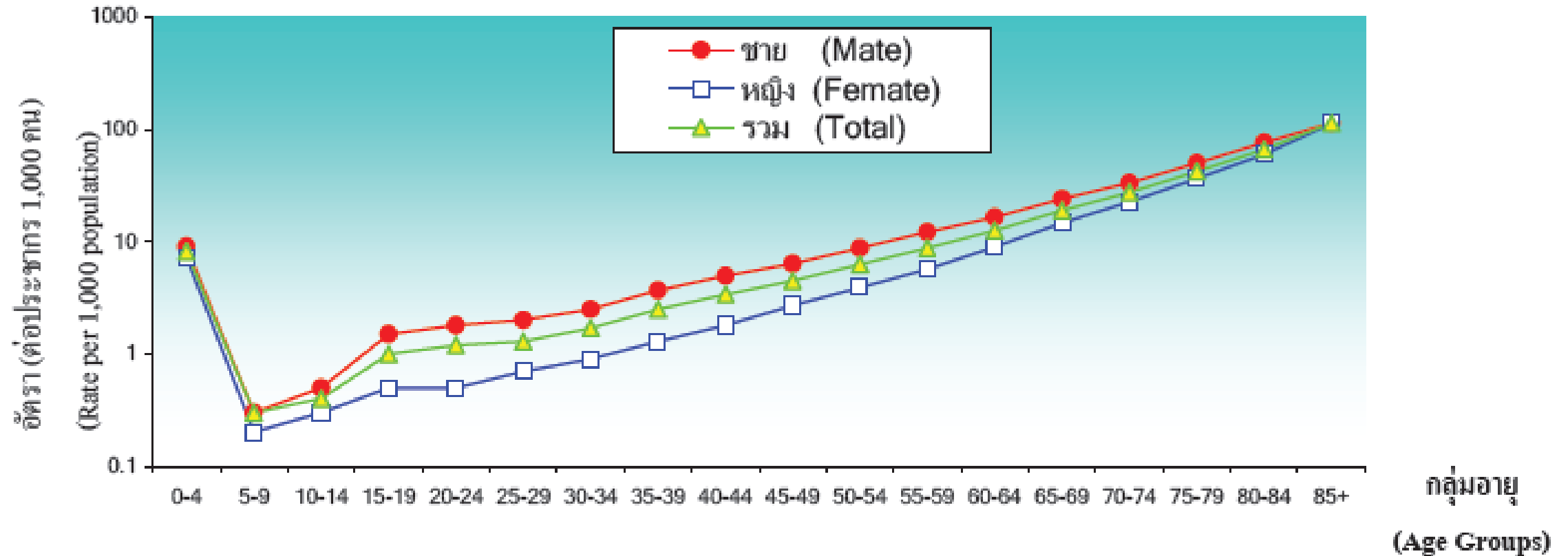

จำนวนผู้เสียชีวิตจำแนกตามช่วงอายุ

ภาพ 2.2 ข : อัตราตายรายอายุและเพศต่อประชากร 1,000 คน ของประเทศไทย พ.ศ. 2558

Figure 2.2 B: Age Specific Death Rate per 1,000 Population, Thailand, 2015

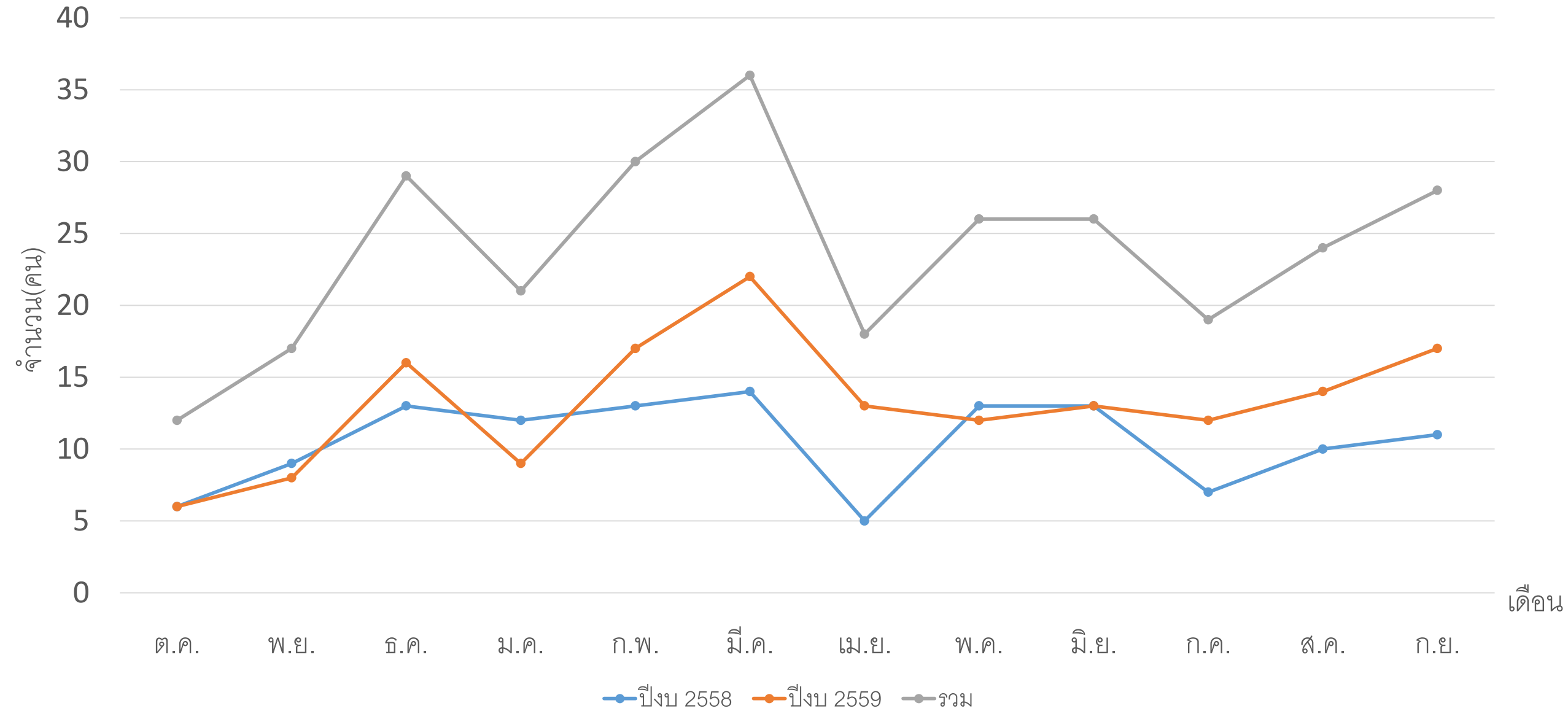

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จำนวนผู้เสียชีวิตในแต่ละเดือน

เดือน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ปีงบ 58	6	9	13	12	13	14	5	13	13	7	10	11
ปีงบ 59	6	8	16	9	17	22	13	12	13	12	14	17
รวม	12	17	29	21	30	36	18	26	26	19	24	28

จำนวนผู้เสียชีวิตในแต่ละเดือน

ตาราง 2.2.1 จำนวนและอัตราตายต่อประชากร 1,000 คน จำแนกรายเดือน พ.ศ. 2554 -2558

Table 2.2.1 Number and Crude Death Rates per 1,000 Population by Month, 2011 - 2015

เดือน (Month)		2558 (2015)	
		จำนวน (Number)	อัตรา (Rate)
รวม	(Total)	445,964	6.9
มกราคม	(January)	40,981	7.4
กุมภาพันธ์	(February)	34,975	7.0
มีนาคม	(March)	37,649	6.8
เมษายน	(April)	38,304	7.2
พฤษภาคม	(May)	37,476	6.8
มิถุนายน	(June)	35,377	6.6
กรกฎาคม	(July)	35,753	6.5
สิงหาคม	(August)	37,249	6.8
กันยายน	(September)	36,215	6.8
ตุลาคม	(October)	38,456	7.0
พฤศจิกายน	(November)	37,330	7.0
ธันวาคม	(December)	36,199	6.6

รวบรวมและวิเคราะห์โดย : กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารสุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

Collected and Analyzed by : Health Information Unit, Bureau of Policy and Strategy

จำนวนผู้เสียชีวิต จำแนกตามภูมิลำเนา

ตำบล	ปีงบ 58	ปีงบ 59	รวม
ทรายขาว	25	24	49
ทับช้าง	19	24	43
ทุ่งขนาน	22	27	49
ปะตง	25	30	55
สะตอน	9	20	29
นอกอำเภอสอยดาว	27	34	61

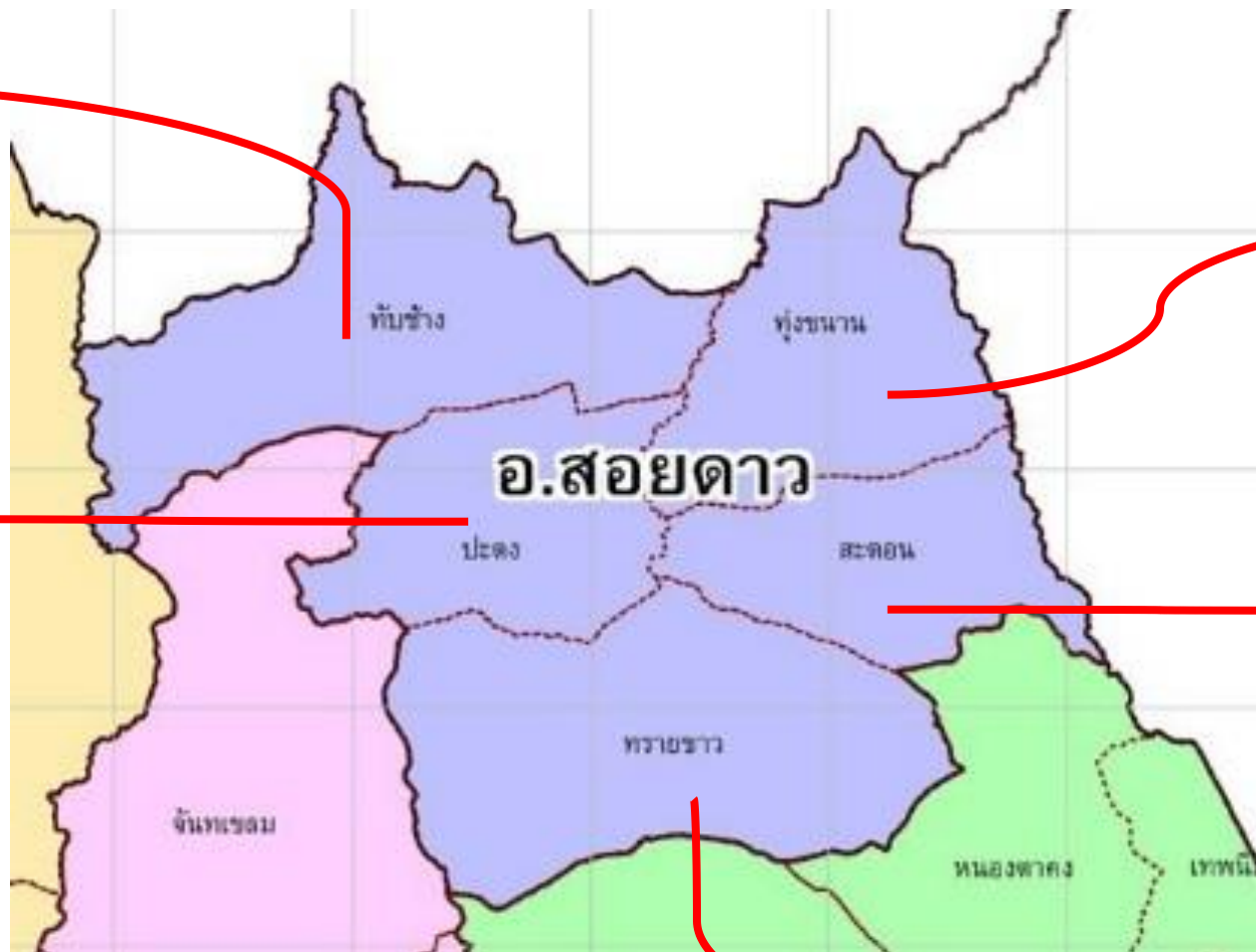

21% ของทั้งหมด

อัตราการตายอย่างหายาในแต่ละตำบล (ต่อ 1000 คน)

ปีงบ 58 : 1.2
ปีงบ 59 : 1.5
รวม 1.3

ปีงบ 58 : 1.6
ปีงบ 59 : 1.9
รวม 1.8

ปีงบ 58 : 1.8
ปีงบ 59 : 2.2
รวม 2.0

ปีงบ 58 : 1.0
ปีงบ 59 : 2.1
รวม 1.5

ปีงบ 58 : 1.9
ปีงบ 59 : 1.8
รวม 1.8

สาเหตุการตาย 3 อันดับแรกตามภูมิอำเภอนาตาม ทร.4/1

1. Other cause of injury (n=6)
2. Transport accident (n=4), cardiac arrest (n=4)

สาเหตุการตาย 3 อันดับแรกตามภูมิอำเภอนาตาม ทร.4/1

1. Other ischemic heart diseases(n=5)
2. Other cause of injury (n=4)
- 3.Pneumonia(n=3),
GI bleeding (n=3)

สาเหตุการตาย 3 อันดับแรกตามภูมิอำเภอนาตาม ทร.4/1

1. Sudden cardiac arrest (n=8)
2. Transport injury(n=5), Other cause of injury(n=5)

สาเหตุการตาย 3 อันดับแรกตามภูมิภาคนาตาม ทร.4/1

1. Transport
accident (n=3)
อันดับอื่นพอๆกัน

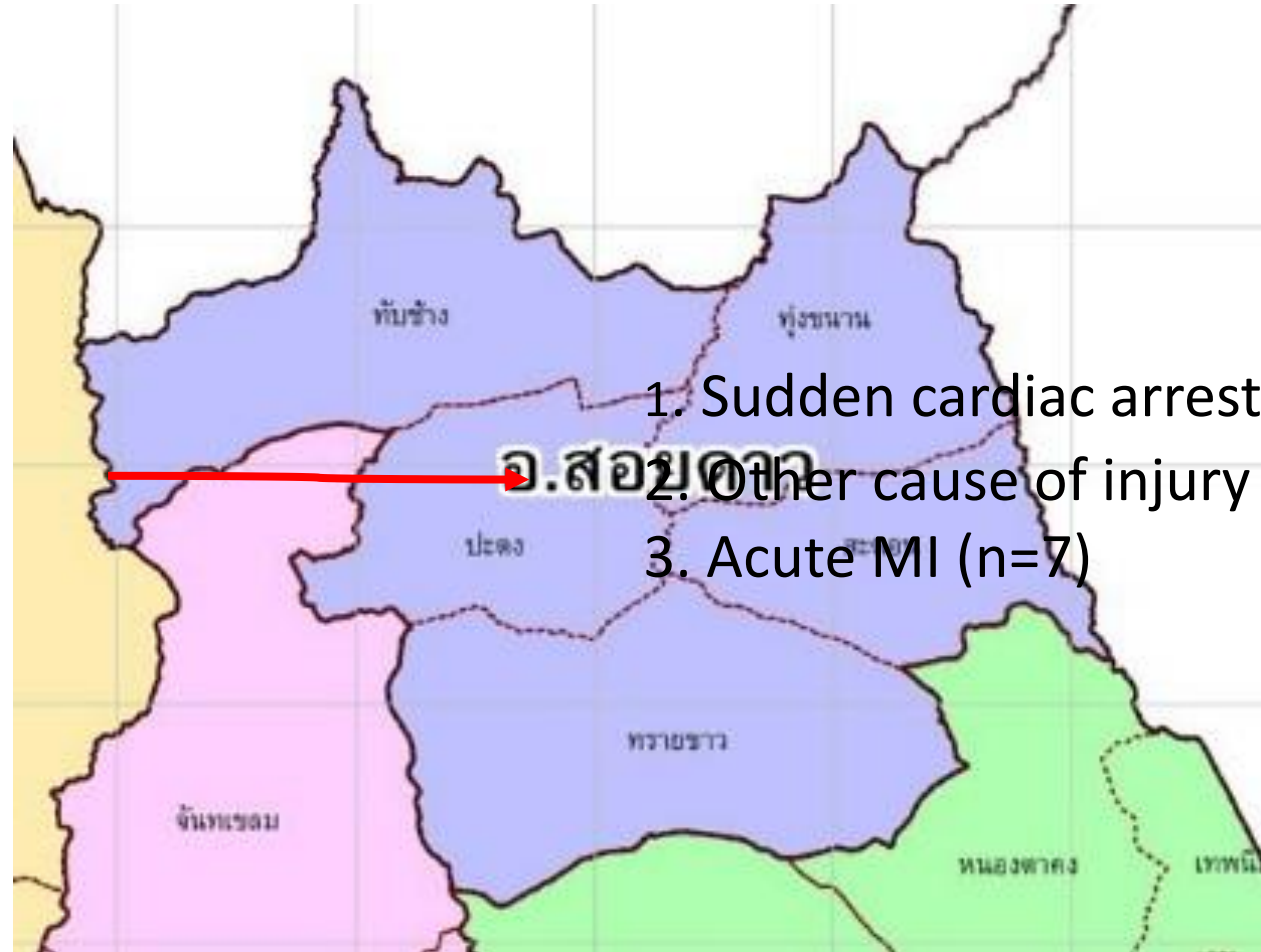
สาเหตุการตาย 3 อันดับแรกตามภูมิอำเภอนาตาม ทร.4/1

1. Sudden cardiac arrest (n=7)
2. Other cause of injury (n=5)
3. Transport accident (n=4)

สาเหตุการตาย 3 อันดับแรกตามภูมิอำเภอนาตาม ทร.4/1

นอกอำเภอ
สอยดาว

สาเหตุการตาย **3** อันดับแรกตามภูมิลำเนาหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้
ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

1. Transport
accident(n=7)
2. Other cause
of injury (n=6)
3. Unknown
(n=4)

สาเหตุการตาย **3** อันดับแรกตามภูมิลำเนาหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้
ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

1. Transport accident (n=6)
2. Other cause of injury (n=5),
Other ischemic heart diseases (n=5)

สาเหตุการตาย **3** อันดับแรกตามภูมิลำเนาหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้
ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

1. Transport injury(n=5),
Other cause of injury(n=5)
2. Pneumonia(n=3)

สาเหตุการตาย **3** อันดับแรกตามภูมิลำเนาหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้
ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

1. Transport
accident (n=3)
อันดับอื่นพอๆกัน

สาเหตุการตาย **3** อันดับแรกตามภูมิลำเนาหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้
ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

1. Other cause of injury (n=6)
2. Transport accident (n=5),
Acute MI(n=5)

สาเหตุการตาย **3** อันดับแรกตามภูมิลำเนาหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้
ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

สรุปข้อมูลเชิงพรรณนา

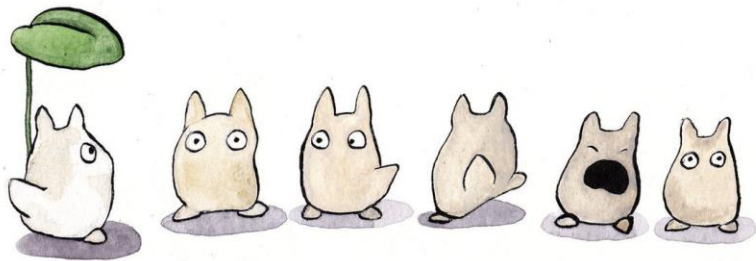
- ผู้ป่วยที่เสียชีวิตเป็นผู้ป่วยนอกมากกว่าผู้ป่วยใน
- ผู้ป่วยที่เสียชีวิตเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิงประมาณ 2 เท่า
- ผู้ป่วยที่เสียชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40-80 ปี
- มีผู้เสียชีวิตมากที่สุดในเดือนมีนาคม
- ตำบลปะตงมีจำนวนผู้เสียชีวิตมากที่สุด
- ตำบลทรายขาวมีอัตราผู้เสียชีวิตมากที่สุด ส่วนตำบลทับช้างมีอัตราผู้เสียชีวิตน้อยที่สุด
- ผู้เสียชีวิตในเขตอำเภอสอยดาวมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตถึง 21 %

สรุปข้อมูลเชิงพรรณนา

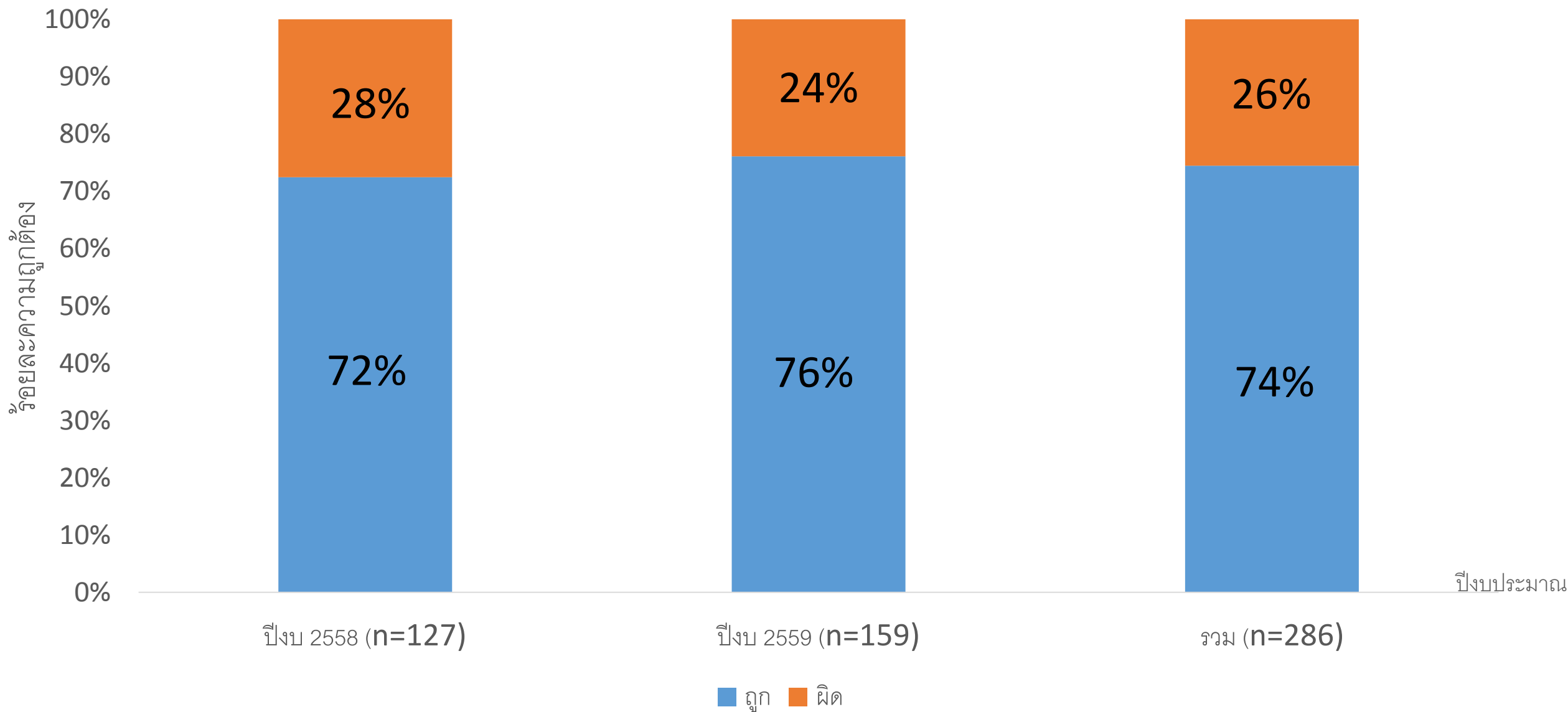
- สาเหตุการเสียชีวิตที่พบบ่อยในแต่ละตำบลคือ other cause of injury, transport accident, sudden cardiac arrest
- สาเหตุการเสียชีวิตของผู้ที่มีภูมิลาเนาอยู่นอกอำเภอสอยดาวที่พบบ่อยคือ other cause of injury , transport accident, acute MI
- เมื่อแก้ไขการระบุสาเหตุการตายพบว่ายังมีผู้ป่วยจำนวนมากที่ไม่ทราบสาเหตุการตาย

ผลการศึกษา

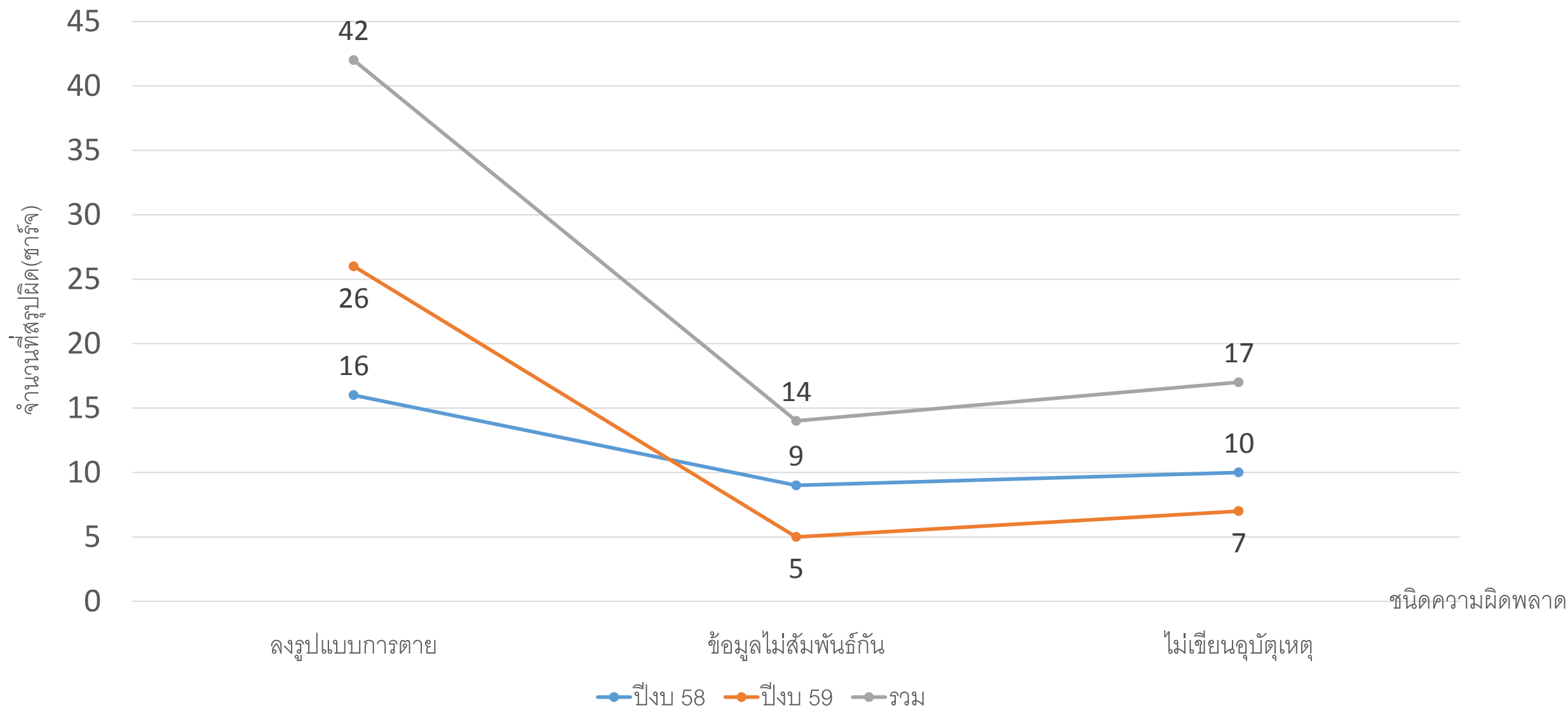
ความถูกต้องของบันทึกสาเหตุการตาย

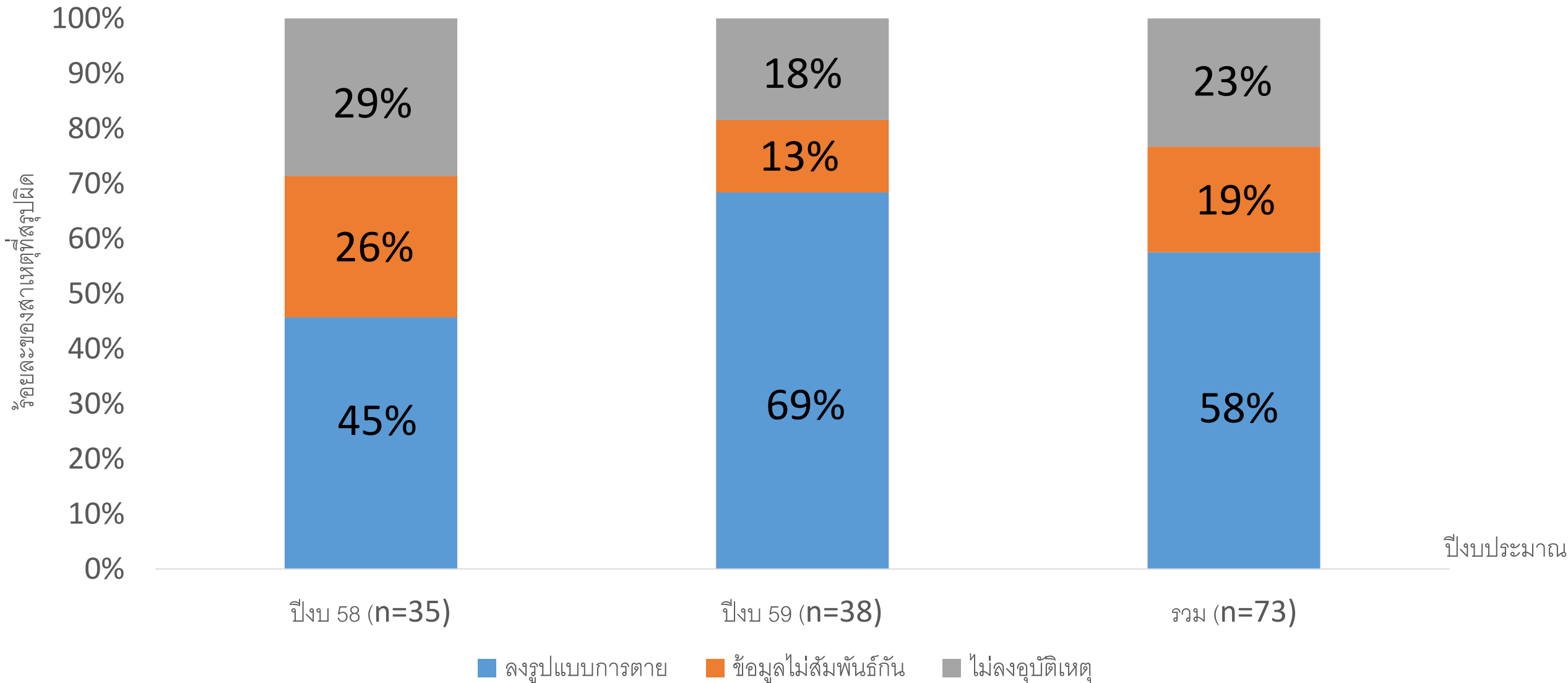
ร้อยละความถูกต้องของการบันทึกสาเหตุการตาย

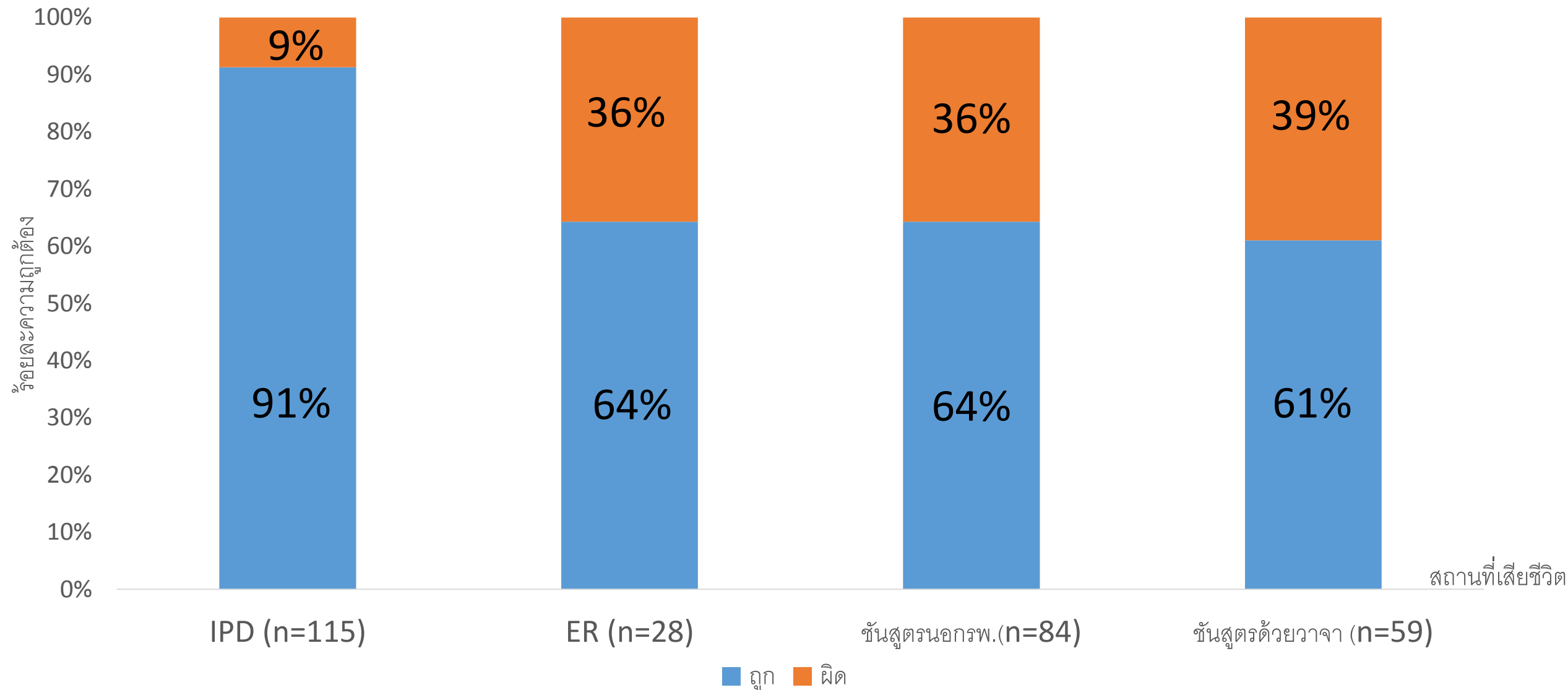
สาเหตุของความผิดพลาดในการบันทึกเวชระเบียนภาพรวม

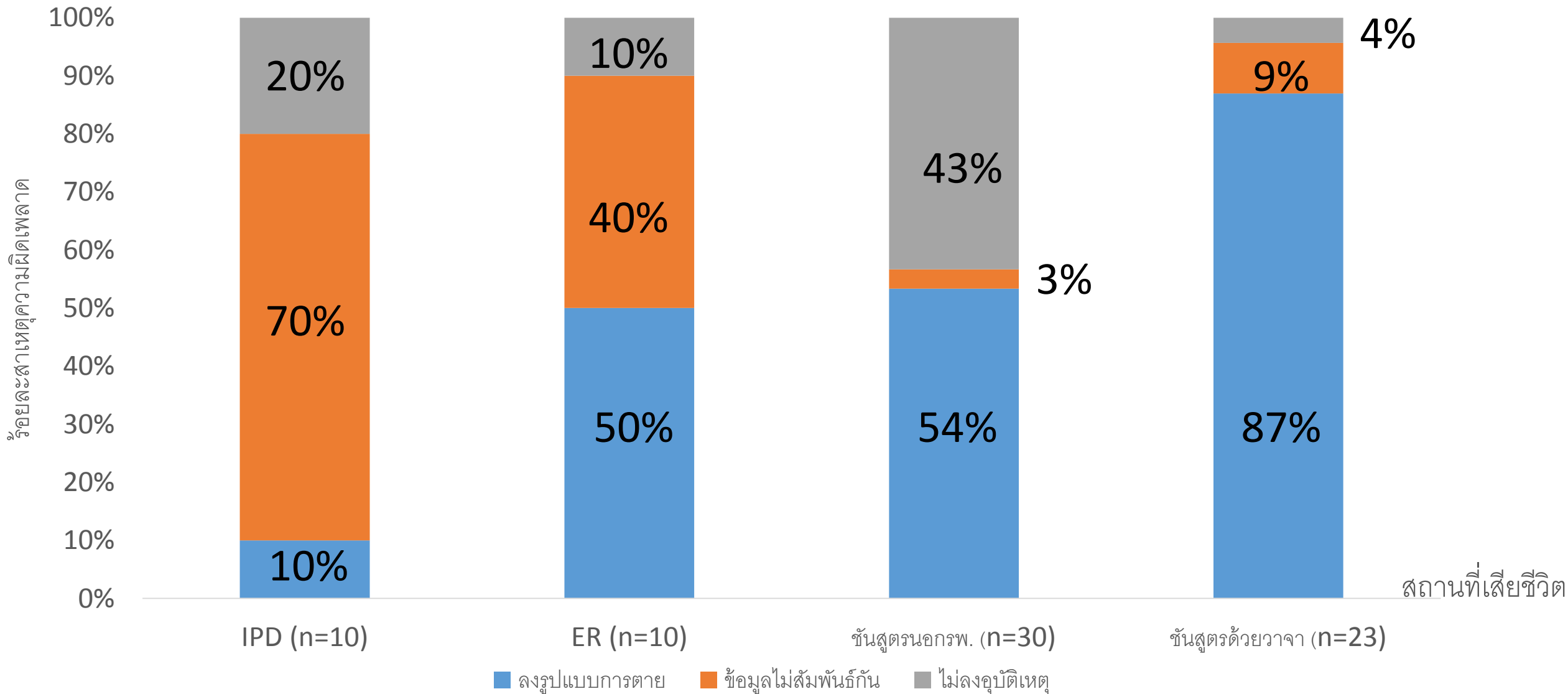
ร้อยละสาเหตุของความผิดพลาดในการบันทึกเวชระเบียนภาพรวม

ร้อยละความถูกต้องของการบันทึกเวชระเบียนจำแนกตามสถานที่เสียชีวิต

ร้อยละสาเหตุของความผิดพลาดในการบันทึกเวชระเบียน จำแนกตามสถานที่เสียชีวิต

สาเหตุการตาย 5 อันดับแรกจาก ทร. 4/1

1. Sudden cardiac arrest (n=38), Acute MI (n=14)
2. Other external cause of injury (n=32)
3. Transport accident (n=23)
4. CA lung (n=9), CA liver (n=9), Pneumonia (n=9), Other ischemic heart diseases (n=9)
5. CKD (n=7)

สาเหตุการตายเฉพาะที่สรุปถูกต้อง 5 อันดับแรก

1. Other external cause of injury (n=30)
2. Transport accident (n=23)
3. Acute MI (n=14)
4. CA lung(n=9), Pneumonia(n=9), Other ischemic heart diseases(n=9)
5. CA liver (n=8)

สาเหตุการตาย 5 อันดับแรกหลังจากผู้จัดทำแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องตามหลักการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

1. Transport accident (n=38)
2. Other external cause of injury (n=35)
3. Unknown cause (n=28)
4. Acute MI (n=19)
5. CA liver (n=11)

สรุปผลการศึกษาเรื่องความถูกต้องของการบันทึกหนังสือรับรองการตาย

- มีการสรุปสาเหตุการตายผิดพลาดในปีงบประมาณ 2558 อยู่ 28%, ปีงบประมาณ 2559 อยู่ 24% เฉลี่ยอยู่ที่ 26 %
- สาเหตุของการระบุสาเหตุการตายที่พบมากที่สุดคือลงรูปแบบการตาย รองลงมาคือไม่เขียนอุบัติเหตุที่เป็นสาเหตุการตาย และท้ายสุดคือข้อมูลระบุสาเหตุการตายกับการเจ็บป่วยไม่สัมพันธ์กัน
- ความผิดพลาดในการระบุสาเหตุการตายเกิดมากที่สุดในการชันสูตรด้วยวาจา และน้อยที่สุดในผู้ป่วยใน
- สาเหตุการระบุสาเหตุการตายผิดพลาดในผู้ป่วยในที่พบมากที่สุดคือข้อมูลระบุสาเหตุการตายกับการเจ็บป่วยไม่สัมพันธ์กัน
- สาเหตุการระบุสาเหตุการตายผิดพลาดในผู้ป่วยนอกที่พบมากที่สุดคือลงรูปแบบการตายเป็นสาเหตุการตาย

ข้อเสนอแนะการศึกษาเพิ่มเติม

- สำหรับการเสียชีวิตในผู้ป่วยในควรศึกษาเรื่องอัตราป่วยตายร่วมด้วย
- ควรมีข้อมูลเปรียบเทียบในภาพรวมระดับจังหวัดหรือระดับประเทศในข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์
- สาเหตุการตายบางอย่างเป็นกลุ่มของโรคไม่ใช่โรคเฉพาะ ในการป้องกันหรือรักษาอาจแตกต่างกันได้ ควรศึกษาลงรายละเอียดมากกว่านี้
- การบันทึกสาเหตุการตายมีเป้าหมายเพื่อให้ได้สาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยตายจริงๆ ซึ่งขึ้นกับดุลพินิจของแพทย์แต่ละท่าน ในแต่ละโรงพยาบาลควรมีการตกลงเรื่องการระบุสาเหตุการตายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความสอดคล้องกันของข้อมูล

ข้อเสนอแนะการศึกษาเพิ่มเติม

- ผู้ป่วยส่วนใหญ่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร ควรนำข้อมูลพื้นที่ที่เกิดเหตุมาวิเคราะห์ร่วมด้วย
- ผู้ป่วยที่เสียชีวิตระหว่างนำส่ง ควรนำข้อมูลจุดหมายต้นทาง, ปลายทางและระยะเวลาในการเดินทางมาวิเคราะห์ด้วย

สาเหตุการตาย
และ
การรับรองสาเหตุการตาย

คำจำกัดความ — สาเหตุการตาย (Underlying Cause Of Death)

- โรคแรกที่เกิดขึ้น อันทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนอื่นๆตามต่อเนื่องกันมา จนนำไปสู่การเสียชีวิต
- โรคแรกนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่ได้กำหนดว่าต้องใกล้ตาย

รูปแบบการตาย (mode of death)

- **ห้ามเขียน!** คำที่แสดงว่า อวัยวะสำคัญหยุดทำงานเกิดขึ้นก่อนเสียชีวิตไม่นาน
- หัวใจล้มเหลว หายใจล้มเหลว
- ระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว
- สมองหยุดทำงาน
- หัวใจหยุดเต้น

รูปแบบการตาย (mode of death)

ตัวอย่าง

ถ้าคนไข้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน มีแผลติดเชื้อเป็นประจำและเริ่มมีอาการไตวายจนต้องเข้ารักษาฟอกไตเป็นประจำ สุดท้ายเสียชีวิต

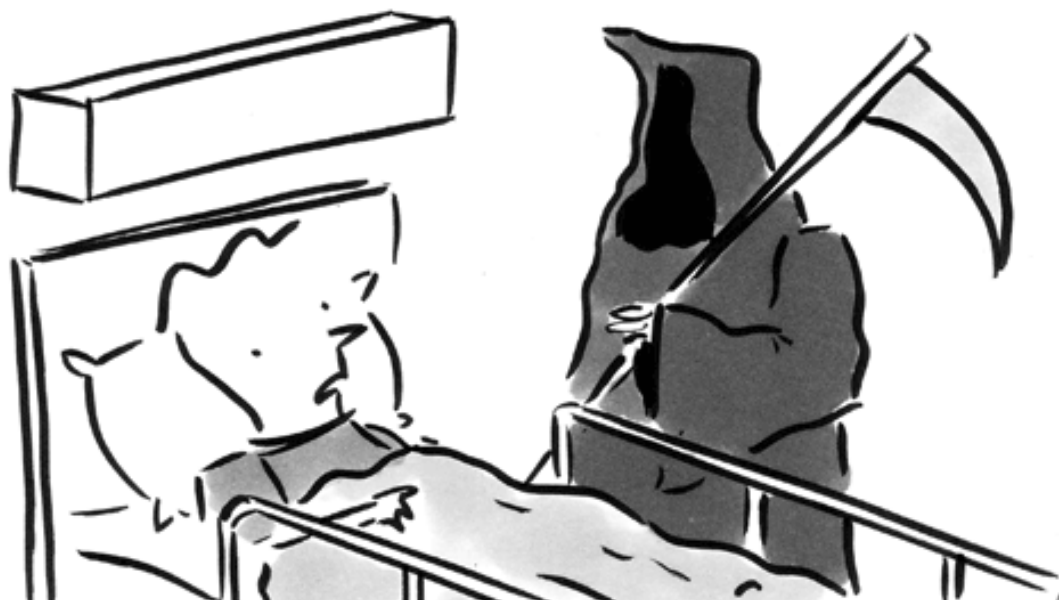
สาเหตุการตาย ไม่ใช่จากไตวาย แต่เป็น เบาหวาน สรุปสาเหตุการตายคือ

เบาหวานทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนคือไตวาย

หลักการเขียนสาเหตุการตาย

1. งดการใช้คำแสดงรูปแบบการตาย
2. เขียนโรคต่าง ๆ ย้อนจากเหตุการณ์ล่าสุดกลับไปยังเหตุการณ์ในอดีตจนถึงสาเหตุการตาย
3. บันทึกสาเหตุการตายในบรรทัดล่างสุด

วิธีการเขียนโรคตามลำดับต่างๆ

หนังสือรับรองการตาย

รหัสสถานพยาบาล.....

สถานพยาบาลที่ออกหนังสือรับรอง.....

ตำบล / แขวงอำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

1. ผู้ตาย	1.1 ชื่อตัว ชื่อสกุล		1.2 เลขประจำตัวประชาชน □ - □□□□ - □□□□□□ - □□ - □	1.3 เพศ		
	1.4 อายุ ปี	1.5 สัญชาติ	1.6 อาชีพ	1.7 สถานภาพการสมรส		
	1.8 ที่อยู่			1.9 ศาสนา		
2. รายการ ตาย	2.1 ตาย วันที่		เวลา		2.2 ผู้รักษาตาย	
	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่(CAPITAL LETTER))					ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่ง เสียชีวิต
	a) (due to)					
	b) (due to)					
	c) (due to)					
d) (due to)						
2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน						
2.5 โรคหรือภาวะอื่นที่แพทย์ตรวจพบภายหลังการตาย (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)						
2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์.....สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เกือบสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ						
3 สถานที่ ตาย	3.1 ชื่อสถานที่				3.2 ทึกชื่อสถานที่ตายตาม	
	ที่อยู่				ปี เดือน วัน	
4 มารดา	4.1 ชื่อตัว - ชื่อสกุลมารดา		4.2 สัญชาติ	4.3 เลขประจำตัวประชาชน □ - □□□□ - □□□□□□ - □□ - □		
	4.1 ชื่อตัว - ชื่อสกุลมารดา		4.2 สัญชาติ	4.3 เลขประจำตัวประชาชน □ - □□□□ - □□□□□□ - □□ - □		
5 ผู้รับรอง การ ตาย	5.1 ชื่อตัว - ชื่อสกุล			เลขประจำตัวประชาชน □ - □□□□ - □□□□□□ - □□ - □		
	5.2 เป็น ☐ แพทย์แผนปัจจุบัน ☐ พยาบาล ☐ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระบุ					
หมายเหตุ : สาเหตุการตายที่ระบุในหนังสือรับรองการตายฉบับนี้ ถูกระบุไว้ตามกฎหมายเวชระเบียนของประเทศไทย (ICD-10) เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลทะเบียนราษฎร การทำสถิติการตายของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ด้านการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขเท่านั้น ดังนั้น จึงอาจมีข้อมูลที่แตกต่าง จากข้อมูลในใบรับรองทางกฎหมายชนิดอื่น (เช่น ใบขึ้นสูติหรือการศพ) ได้เป็นธรรมดา ขอรับรองว่ารายงานข้างต้นถูกต้อง ลงชื่อ ผู้รับรองการตาย (.....)						

วิธีการเขียนโรคตามลำดับต่างๆ

เขียนจากบรรทัดบนก่อน แล้วเขียนไล่ลงบรรทัดล่าง

โดยเขียนจาก ผล $\longrightarrow$ เหตุ

(A) $\longrightarrow$ (B) $\longrightarrow$ (C) $\longrightarrow$ (D)

สาเหตุการตายเขียนด้วยภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่)(CAPITAL LETTER)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่ง เสียชีวิต
	a) (due to)	
	b) (due to)	
	c) (due to)	
	d) (due to)	
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน	
	2.5 โรคหรือภาวะที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรควรคัดลอกลงในช่อง"สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)	
	2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์.....สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ	

เมื่อลงบันทึกในบรรทัด a) b) c) d) แล้วให้นำชื่อโรคที่อยู่ในบรรทัด
สุดท้ายซึ่งเป็นเหตุนำต้นกำเนิด ไปแปลเป็นภาษาไทยในข้อ 2.5

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

มี 20 ข้อ ดังนี้

1. เฉพาะ **Kaposi's sarcoma , Burkitt's Tumor** และเนื้องอกร้ายของระบบน้ำเหลืองระบบสร้างเม็ดเลือด และอวัยวะที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่จำแนกไว้ในรหัส **C46-** หรือ **C81-C96** จะถือว่าเป็นผลโดยตรงของโรค **HIV** แต่ไม่ใช่ข้อสันนิษฐานนี้กับเนื้องอกร้ายอื่นๆ ดังนั้นในบรรทัดต้นมีโรคเหล่านี้ระบุไว้ ก็จะต้องระบุว่า **“HIV INFECTION”**
2. ภาวะการเจ็บป่วยอันเกิดแทรกซ้อนหลังผ่าตัด ให้ถือว่าเป็นผลโดยตรงจากการผ่าตัด ยกเว้นตายจากสาเหตุเหล่านี้เกิดขึ้นภายหลังการผ่าตัดตั้งแต่ 4 สัปดาห์ขึ้นไป เช่น pneumonia ทุกชนิด , haemorrhage , embolism , septicemia , aspiration , infraction etc.

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

3. Pneumonia ที่อยู่ในรหัส J12-J18 อาจเป็นภาวะแทรกซ้อนของโรค มีผลทำให้ภาวะภูมิคุ้มกันลดลง pneumonia ที่อยู่ในรหัส J18.0 และ J18.2-J18.9 ให้ถือว่าเป็นภาวะแทรกซ้อนจากโรค เช่น ทุเล็ง และภาวะทุพโภชนาการ
4. โรคต่างๆที่มีคำว่า Embolic อยู่ด้วยนั้น ให้ตั้งสมมติฐานว่าเป็นผลโดยตรงจาก Venous thrombosis , phlebitis , thrombophlebitis , valvular heart disease , AF , การคลอดทารก และ การผ่าตัด
5. โรคต่างๆที่มีคำว่า Secondary ให้สันนิษฐานว่าเป็นผลตามมาของโรคหรือภาวะต้นเหตุอื่นๆที่ถูกบันทึกไว้เป็นเหตุต้นกำเนิดในหนังสือรับรองการตาย

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

6.Secondary anemia หรือ anemia ที่ไม่ระบุชนิด , malnutrition , marasmus , cachexia ให้สันนิษฐานว่าเป็นผลตามมาของมะเร็ง (Malignant neoplasm)

7.Pyelonephritis ให้สันนิษฐานว่าเป็นผลตามมาของการอุดตันของทางเดินปัสสาวะจากภาวะต่างๆ เช่น Hyperplasia of prostate gland , uretral stenosis เป็นต้น

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

8. Nephritis syndrome ให้สันนิษฐานว่าเป็นผลตามมาของการติดเชื้อ Streptococcus
9. ภาวะ Dehydration ให้สันนิษฐานว่าเป็นผลตามมาของการติดเชื้อของลำไส้
10. การผ่าตัดอวัยวะต่างๆ ควรคิดว่า เป็นผลตามมาโดยตรงของภาวะการผ่าตัดอวัยวะนั้น

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

11.ภาวะไม่ชัดเจนต่อไปนี้ไม่ควรลงเป็นสาเหตุการตาย ชราภาพ(Senility –R54) cardiac arrest , unspecified (I46.9) Hypotension , unspecified(I95.9) Other and unspecified disorder of circulatory system(I99) Acute respiratory failure of newborn(P28.5) Symptoms , signs and abnormal clinical and laboratory findings ,not elsewhere classified(R00-R94 และ R96-R99) ยกเว้น R95 (sudden infant death syndrome)ไม่ถือว่าเป็นภาวะที่ไม่ชัดเจน

12.ไม่ลงสาเหตุการตายเป็นไข้หวัด (common cold) หรือ ทางเดินหายใจส่วนต้นอักเสบเฉียบพลัน ถึงแม้จะเป็นเหตุนำหลายโรคก็ตาม แต่ให้ลงชื่อโรคไปเลย เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ไข้ในสมอง หนองใน

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

13.การบาดเจ็บเล็กน้อย เช่น แผลถลอก ฟกช้ำ ห้อเลือด แผลงไม่มีพิษกัด **first degree burn** เกิดการติดเชื้อในกระแสโลหิต (**septicemia**) ให้ลงสาเหตุของการบาดเจ็บเล็กน้อย แต่ถ้าบาดเจ็บมากกว่านั้น ให้ลงสาเหตุของการบาดเจ็บเป็นสาเหตุการตาย

14.การบาดเจ็บเรื้อรังที่เกิดจากอุบัติเหตุ ฆ่าตัวตาย ฆาตกรรม สัตว์ทำร้าย และภัยธรรมชาติ ที่เกิดนานกว่า1ปีหลังจากเหตุนั้น ให้ระบุคำว่า **SEQUELAE of.....**

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

15. ไม่ลงอัมพาต (Paraplegia , Paralysis , Hemiplegia) เป็นสาเหตุการตาย ถ้าทราบสาเหตุของการเกิดอัมพาต เช่น เกิดจากหลอดเลือดสมอง ตีบ ตัน แตก หรือ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการบาดเจ็บจากสาเหตุภายนอก
16. ไม่ลงภาวะความดันโลหิตสูงเป็นสาเหตุการตาย ถ้าที่ความผิดปกติรุนแรงกว่าร่วมด้วยให้ลงสาเหตุที่รุนแรงที่สุดในกลุ่มโรคเดียวกัน

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

17. ไม่บันทึกลักษณะการบาดเจ็บ การเป็นพิษ และภาวะต่อเนื่องจากสาเหตุภายนอก เป็นสาเหตุการตาย เช่น **head injury , fracture , bleeding**

18. ถ้ามีบาดแผลจากอะไรก็ตามแล้วเป็นบาดทะยักตาย ให้ลงสาเหตุการตายเป็นบาดทะยัก (**tetanus**)

19. ถ้าเป็นลมชัก แล้วทำให้เกิดอุบัติเหตุให้ลงสาเหตุการตายว่า เป็นโรคลมชัก (จะต้องมีพยานเห็นว่าเกิดอาการชักจนหมดสติก่อนเกิดเหตุ)

ข้อยกเว้น

ในการลงสาเหตุการตาย

20. การบันทึกสาเหตุการตายผิดธรรมชาตินั้น ควรระบุให้ชัดเจนว่า เป็นสาเหตุอะไร ได้แก่
- suicide ตามมาด้วยวิธีการฆ่าตัวตาย เช่น strangulation , gun shot , poisoning
 - accident เช่น accident fall from height
 - ภัยธรรมชาติ เช่น lighting , flooding , tsunami
 - อุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน ให้ระบุด้วยประโยคที่ “ ผู้ตาย “ เป็นประธานของประโยคเสมอ โดยต้องระบุประเภทของผู้ตายว่าเป็น driver , passenger จะต้องระบุประเภทรถ ได้แก่ bicycle , motorcycle แล้วตามมาด้วยประเภทของรถที่ชนกัน หรือ ชนกับวัตถุที่เคลื่อนที่ หรือ ชนสัตว์ หรือ คว่าเอง

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER))	
	a) PULL FRACTURE 30290	(due to)
	b) OPEN FRACTURE OF LEFT TIBIA 3821	(due to)
	c)	(due to)
	d)	
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน	V2749
	2.5 โรคหรือภาวะอื่นที่เกี่ยวข้อง	

FALSE

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER))	
	a) SEVERE HEAD INJURY S1990	(due to)
	b) MOTORCYCLE ACCIDENT (จักรยานยนต์ชนคน) 3821	(due to)
	c)	(due to)
	d)	
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน	CERVICAL SPINE FRACTURE, BLUNT ABDOMIN
	2.5 โรคหรือภาวะอื่นที่เกี่ยวข้อง	

TRUE

ปัญหาที่พบบ่อย

2	รายการ	2.1 ตาย วันที่ 15 ก.ค. 57 เวลา 17.30 น.	2.2 ผู้รักษาก่อนตาย -
ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER))	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต	
	a) SUDEN CARDIAC DEATH	(due to)	
	b)	(due to)	
	c) 1461	(due to)	
	d)	(due to)	
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน		
	2.5 โรคหรือภาวะที่ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)	นอติวณิ	
	2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☒ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์	สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ	
3	3.1 ชื่อสถานที่	บ้าน	

2	รายการ	2.1 ตาย วันที่ 22 ก.ค. 58. เวลา 00.30 น.	2.2 ผู้รักษาก่อนตาย -
ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER))	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต	
	a) SUDEN CARDIAC ARREST	(due to)	2 hr.
	b)	(due to)	
	c) 1461	(due to)	
	d)	(due to)	
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน		
	2.5 โรคหรือภาวะที่ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)	นอติวณิ	
	2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์	สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ	
	3.1 ชื่อสถานที่	บ้าน	

ปัญหาที่พบบ่อย

กรณีที่ 1 ไม่ทราบสาเหตุการตายที่แน่ชัดและไม่ได้ตรวจศพ

➤ให้ใช้คำว่า **Unknown cause of dead**

ปัญหาที่พบบ่อย

กรณีที่ 2 มีหลายโรคที่อาจเป็นสาเหตุการตายได้

- ให้เลือกโรคที่มี **ความรุนแรงที่สุด** และคิดว่ามีโอกาasที่อาจเป็นสาเหตุการตายสูงสุด
- ถ้ามีโรคหนักหลายโรคและมีความน่าจะเป็นสาเหตุการตายใกล้เคียงกัน ให้บันทึกไว้ในบรรทัดท้ายสุด โดยเรียงโรคที่ **หนักสุดไว้หน้าสุด**

Thank you for your attention